



Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Notitie Reikwijdte en Detailniveau Vlakte van de Raan

Actualisatie beheerplannen Natura 2000



Colofon

Uitgegeven door	Rijkswaterstaat
Datum	10 juni 2025
Status	Ontwerp

Foto voorkant: Bruinvis (® Rijkswaterstaat)

Inhoud

Samenvatting 4

1 Inleiding 6

- 1.1. Waarom een (nieuw) Natura 2000-beheerplan? 6
- 1.2. Plan-mer-plicht voor een Natura 2000-beheerplan 6
- 1.3. Milieueffectrapportage (mer) 7
- 1.4. Initiatiefnemer en bevoegd gezag 7
- 1.5. Leeswijzer 7

2 Natura 2000-beheerplan 8

- 2.1. Waarom een Natura 2000-beheerplan 8
- 2.2. Wat wordt besloten in een Natura 2000-beheerplan? 8

3 Natura 2000-gebied Vlake van de Raan 9

- 3.1. Gebiedsbeschrijving Natura 2000-gebied 9
- 3.2. Instandhoudingsdoelstellingen Vlake van de Raan 11
- 3.3. Huidige situatie 11
- 3.4. Probleemanalyse: bedreiging en knelpunten 14
- 3.5. Oplossingsrichtingen 15
- 3.6. Herstelopgaven Natura 2000-gebieden 16

4 Uitgangspunten MER 18

- 4.1. Relevante wet- en regelgeving en beleidskaders 18
- 4.2. Plan- en studiegebied 18
- 4.3. Referentiesituatie voor milieugevolgen 19
 - 4.3.1. Zichtjaar 19
 - 4.3.2. Huidige situatie 19
 - 4.3.3. Autonome ontwikkelingen 20

5 Plan van Aanpak voor het MER 21

- 5.1. Totstandkoming alternatieven 21
- 5.2. Onderzoekthema's effectbeoordeling (reikwijdte en detailniveau) 23
- 5.3. Beoordelingsmethodiek 24

6 Vervolgproces en procedure 25

- 6.1. Voorbereiding vaststelling Natura 2000-beheerplan 25
- 6.2. Participatie NRD 25
 - 6.2.1. Zienswijzen NRD 25
 - 6.2.2. Advies Commissie voor de milieueffectrapportage 26
- 6.3. Communicatie richting omgeving 26

Samenvatting

1. Inleiding

Voor elk Natura 2000-gebied in Nederland wordt een beheerplan gemaakt. In dit plan staat wat er nodig is om de natuur te beschermen en te verbeteren. Het gaat bijvoorbeeld over leefgebieden, planten en dieren die in het gebied voorkomen. Rijk en provincies maken deze plannen samen met natuurorganisaties, gebruikers en andere betrokkenen. Zo zorgen we ervoor dat natuur en mens goed samen kunnen gaan.

Voor het opstellen van een nieuw Natura 2000-beheerplan voor de Vlake van de Raan is een milieueffectrapport (MER) nodig. De eerste stap voor dit rapport is een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). In deze notitie staat welke milieueffecten worden onderzocht en hoe dit wordt gedaan. De NRD geeft belanghebbenden de kans om vroeg mee te denken over het milieueffectonderzoek.

2. Over de Vlake van de Raan

De Vlake van de Raan is een bijzonder natuurgebied in het zuidwesten van Nederland, vlak voor de Zeeuwse kust bij de Westerschelde. Het gebied ligt tussen de kust van Walcheren en de Belgische grens. De Vlake van de Raan is onderdeel van de Noordzee en vormt de overgang tussen rivier en zee. Het gebied is ruim 17.000 hectare groot. Het is aangewezen als Natura 2000-gebied vanwege de rijke onderwaternatuur, zoals schelpdierbanken, zandige bodems en soorten als bruinvissen, zeehonden en kustvogels die hier voedsel zoeken en rusten.

3. Natuurdoelen

In Natura 2000-gebieden gelden doelen voor het beschermen van planten en dieren. Er zijn twee soorten doelen:

- **Behoud:** de natuur mag niet slechter worden.
- **Verbetering of uitbreiding:** de natuur moet beter worden dan het nu is.

De huidige situatie van de natuur is in kaart gebracht. Hierbij is gekeken naar:

- de grootte en kwaliteit van leefgebieden;
- het aantal vogels en andere beschermde dieren.

In de Vlake van de Raan willen we de natuur goed beschermen. Daarom zijn er doelen opgesteld voor één speciaal type natuurgebied (habitat), drie soorten zeezoogdieren en drie soorten vissen. De doelen om de huidige situatie te behouden worden meestal gehaald. Toch is er over sommige onderwerpen nog niet genoeg informatie. Voor één zeezoogdier en het natuurgebied is de kwaliteit van het leefgebied nog niet goed genoeg. De doelen om de situatie van de drie vissoorten te verbeteren worden nu niet gehaald, echter zijn de meetgegevens hiervan niet volledig.

4. Wat wordt in het milieueffectrapport (MER) onderzocht?

Het MER laat zien wat de gevolgen zijn van het beheerplan voor de natuur in en rondom het Natura 2000-gebied. In het rapport wordt gekeken naar:

- Wat er gebeurt als het beheerplan niet wordt uitgevoerd (de referentiesituatie);
- Welke maatregelen mogelijk zijn om de natuurdoelen te halen;
- Wat de effecten van die maatregelen zijn.

Het rapport vergelijkt verschillende maatregelen. Het beheerplan geldt voor zes jaar. Niet alle doelen kunnen in die periode worden gehaald. Daarom is dit waar we naartoe willen:

- Zo snel mogelijk voldoen aan behoud.
- In 2030 is 30% verbeterd;
In 2040 is dat 60%, en in 2050 90%.

5. Hoe gaat het verder?

De NRD wordt gepubliceerd zodat iedereen weet dat het MER-proces is gestart. Na publicatie hebben mensen **zes weken** de tijd om te reageren op de NRD. Er zijn twee **inloopsprekuren** waar mensen vragen kunnen stellen. Deze worden aangekondigd via een nieuwsbrief en de website www.rwsnatura2000.nl.

Meedenken kan doormiddel van een zienswijze, deze kan je indienen via het formulier op www.platformparticipatie.nl/voordelta-vlake-van-de-raan. Schriftelijke zienswijzen kunnen worden gestuurd naar het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Directie Participatie, o.v.v. NRD Vlake van de Raan, Postbus 20901, 2500 EX Den Haag. Wilt u uw zienswijze mondeling geven, dan kunt u binnen deze 6 weken een afspraak maken via (070) 456 96 07; u wordt dan teruggebeld door een medewerker die uw zienswijze opschrijft.

Rijkswaterstaat maakt na de NRD het Plan-MER en het beheerplan. Deze rapporten worden tegelijk gepubliceerd. Iedereen kan daarop reageren. Rijkswaterstaat organiseert het proces. Samen zorgen we voor een goed en gedragen beheerplan voor de Vlake van de Raan. Rijkswaterstaat praat met organisaties, deskundigen, en andere betrokkenen. De ministers van Infrastructuur & Waterstaat en van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur én de provincies Zeeland en Zuid-Holland stellen het plan vast.

Alle informatie wordt gedeeld via nieuwsbrieven, de website (www.rwsnatura2000.nl) en spreekuren.

1 Inleiding

Voor u ligt de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor het plan-milieueffectrapport (plan-MER) ten behoeve van de actualisatie van het Natura 2000-beheerplan Vlake van de Raan. In de NRD wordt de inhoud (reikwijdte en detailniveau) van de procedure voor het plan-MER afgebakend. De milieueffectrapportage (mer) heeft tot doel het milieubelang vroegtijdig en volwaardig mee te nemen in de besluitvorming over de te nemen maatregelen in het Natura 2000-beheerplan.

De NRD vormt de onderzoeksopzet voor het plan-MER en bevat de volgende elementen:

- Het 'waarom' van het plan-MER;
- Een korte gebiedsbeschrijving;
- De te onderzoeken alternatieven in het MER;
- De te onderzoeken milieueffecten in het MER;
- De manier van effectbepaling.

1.1. **Waarom een (nieuw) Natura 2000-beheerplan?**

In maart 2016 stelde de minister van Infrastructuur en Waterstaat (minister van I&W) een Natura 2000-beheerplan vast voor de Vlake van de Raan. De looptijd van dit beheerplan werd in februari 2022 verlengd met de maximale periode van zes jaar. In 2028 verstrijkt de looptijd. Rijkswaterstaat start daarom het proces om een nieuw beheerplan op te kunnen stellen, zodat deze (uiterlijk) in 2028 kan worden vastgesteld. U leest hierover meer in hoofdstuk 2.

1.2. **Mer-plicht voor een Natura 2000-beheerplan**

Het plan-MER ondersteunt de overheid bij strategische afwegingen over wettelijk of bestuursrechtelijk voorgeschreven plannen en programma's, zoals: een omgevingsvisie, programma en omgevingsplan (artikel 16.43 lid 2 van de Ow).

Een beheerplan voor Natura 2000-gebieden is in de Omgevingswet aangemerkt als een verplicht programma (artikel 3.8, derde lid en artikel 3.9, derde lid, van de Omgevingswet). Een plan-mer is verplicht wanneer:

- Het Natura 2000-beheerplan kaders stelt voor te nemen besluiten voor mer-plichtige of beoordelingsplichtige projecten;
- In het Natura 2000-beheerplan activiteiten worden opgenomen waarvoor een passende beoordeling moet worden opgesteld omdat sprake is van activiteiten met mogelijke significante gevolgen die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van het Natura 2000-gebied, of;
- Het Natura 2000-beheerplan kaders stelt voor te nemen besluiten voor andere projecten met mogelijke aanzienlijke milieueffecten (artikel 16.36 van de Omgevingswet).

Het staat op dit moment niet vast of voor het Natura-2000 beheerplan voor de Vlake van de Raan een mer-plicht geldt. Rijkswaterstaat stelt uit voorzorg een MER op. Indien blijkt dat het herziene Natura 2000-beheerplan geen mer-(beoordelings)plichtige maatregelen voorschrijft, is het MER een vrijwillig MER.

1.3. Milieueffectrapportage (mer)

De maatregelen die in het Natura 2000-beheerplan worden vastgelegd kunnen naast effecten op de Natura 2000-doelstellingen óók effect hebben op andere milieuaspecten. Het MER is bedoeld om deze effecten zo goed mogelijk in beeld te brengen en alle milieuaspecten volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming.

De (mogelijke) maatregelen die in het geactualiseerde Natura 2000-beheerplan worden opgenomen, zijn op het moment van schrijven van de NRD nog niet bekend. In de NRD worden daarom de oplossingsrichtingen beschreven die in een volgende fase van het MER worden uitgewerkt naar afzonderlijke maatregelen en daarna naar maatregelpakketten. In de NRD wordt beschreven hoe de maatregelen tot stand komen en op welke mogelijke milieuaspecten deze maatregelen worden beoordeeld.

1.4. Initiatiefnemer en bevoegd gezag

In opdracht van het ministerie van I&W, is Rijkswaterstaat initiatiefnemer voor de mer en het opstellen van het Natura 2000-beheerplan voor de Vlake van de Raan. De minister van I&W is het bevoegd gezag voor het vaststellen van het MER en het Natura 2000-beheerplan.

Het bevoegd gezag heeft de regie over de procedure, adviseert over reikwijdte en detailniveau en toetst of het uiteindelijke MER voldoet. De initiatiefnemer zorgt voor de inhoud en kwaliteit van het MER en participatie met belanghebbenden.

De Vlake van de Raan is in eigendom van de Staat. Ongeveer een derde van het Natura 2000-gebied ligt in de provincie Zeeland. Omdat er geen land in het gebied ligt, heeft de provincie geen formele rol bij het vaststellen van het Natura 2000-beheerplan. De provincie is wel het bevoegd gezag voor het verlenen van vergunningen voor bepaalde activiteiten binnen het grondgebied van de provincie. Daarnaast is het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (ministerie van LNV) bevoegd gezag voor het verlenen van vergunningen voor (onder meer) visserij. De vergunningverlening staat echter los van de m.e.r.

1.5. Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft inzicht in de noodzaak van een Natura 2000-beheerplan. In hoofdstuk 3 leest u meer over de Vlake van de Raan, zoals: de instandhoudingsdoelen, bedreigingen en oplossingsrichtingen. Hoofdstuk 4 geeft de uitgangspunten voor het plan-MER. Vervolgens bevat hoofdstuk 5 een uitleg over: de totstandkoming van de te onderzoeken maatregelen, de onderzoeksthema's in het plan-MER en de beoordelingsmethodiek is. Het vervolgproces van dit NRD staat in hoofdstuk 6.

2 Natura 2000-beheerplan

2.1. **Waarom een Natura 2000-beheerplan**

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In deze Natura 2000-gebieden worden bepaalde dieren, planten en hun leefomgeving beschermd op basis van de Habitatrichtlijn en/of Vogelrichtlijn (richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna – de Habitatrichtlijn en richtlijn 300/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand – de Vogelrichtlijn). De staatssecretaris voor LVVN of de verantwoordelijke minister van het betreffende gebied, kan gebieden aanwijzen als een Natura 2000-gebied met een aanwijzingsbesluit. In dit besluit staan de instandhoudingsdoelstellingen die gelden voor de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen en legt de begrenzing van het betreffende gebied vast.

De manier waarop deze doelstellingen worden behaald, staat in een Natura 2000-beheerplan. Voor ieder Natura 2000-gebied moet een beheerplan worden opgesteld (Artikel 3.8, lid 3 en artikel 3.9 lid 3 van de Omgevingswet). Om de natuurwaarden te behouden en beschermen moeten Natura 2000-beheerplannen worden geactualiseerd. Een Natura 2000-beheerplan heeft een looptijd van zes jaar. Deze looptijd kan ongewijzigd worden voortgezet.

Het eerste Natura 2000-beheerplan was gericht op het voorkomen van verdere verslechtering van de toestand van habitats en soorten waarvoor een instandhoudingsdoelstelling geldt. Het nieuwe Natura 2000-beheerplan gaat verder, en is gericht op het scheppen van de ecologische randvoorwaarden voor het volledig bereiken en behouden van de natuurdoelstellingen in 2050.

2.2. **Wat wordt besloten in een Natura 2000-beheerplan?**

Een Natura 2000-beheerplan vormt het kader voor het natuurbeheer en activiteiten in het betreffende Natura 2000-gebied. Het Natura 2000-beheerplan is gericht op het uitvoeren en realiseren van de Natura 2000-doelen voor dit gebied en schept duidelijkheid voor gebruikers en andere burgers over welke activiteiten naast de natuurfuncties zijn toegestaan en onder welke voorwaarden.

In een Natura 2000-beheerplan staat in ieder geval:

- Een beschrijving wat er moet gebeuren om de natuurdoelen voor dat gebied te halen. De mate van behoud of herstel van het natuurlijke habitatype en populaties van diersoorten waarvoor het gebied zich kwalificeert. En wie dat gaat doen;
- Een overzicht op hoofdlijnen van de noodzakelijke maatregelen in de planperiode gerelateerd aan de hierboven bedoelde resultaten;
- Een overzicht van activiteiten die zonder vergunning (eventueel onder voorwaarden) in het gebied mogen worden uitgevoerd. Dit zijn de vrijstellingen.

3 Natura 2000-gebied Vlake van de Raan

In dit hoofdstuk worden de ligging, instandhoudingsdoelstellingen, bedreigingen en oplossingsrichtingen van de Vlake van de Raan beschreven. In de tabel hieronder staan de kerngegevens van het gebied opgenomen.

Tabel 1 Kenschets Natura 2000 Vlake van de Raan

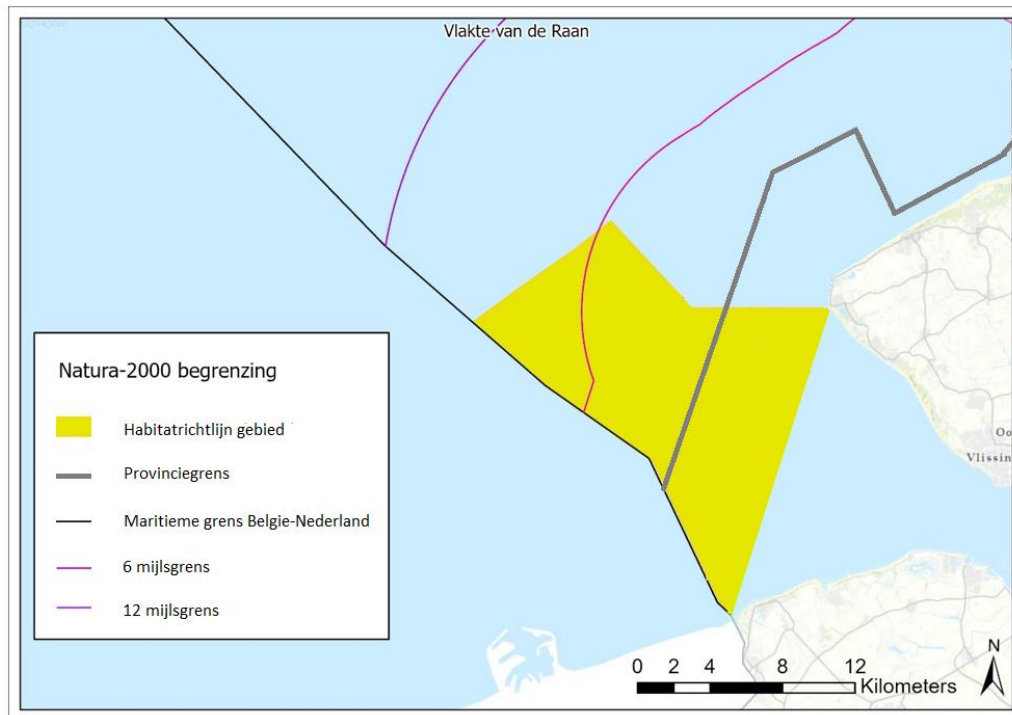
Gebiedsnummer	163
Status	Habitatrichtlijn
Oppervlakte	17.521 ha (Habitatrichtlijngebied)
Natura 2000-landschap	Noordzee, Waddenzee en Delta
Beheerder	Ministerie LNVN/Rijkswaterstaat en Provincie Zeeland
Provincie	Zeeland
Gemeente	Vlissingen (Sluis, Veere)

3.1. Gebiedsbeschrijving Natura 2000-gebied

Voor de monding van de Westerschelde in de Zeeuwse en Zuid-Hollandse Delta ligt de Vlake van de Raan. Dit gebied behoort tot het Natura 2000-landschap Noordzee, Waddenzee en Delta. Het gebied ligt in de monding van het Schelde-estuarium, op de overgang van het estuarium naar de volle zee. De Vlake van de Raan wordt gekenmerkt door een rijke verzameling van geulen en permanent met zeewater overstroomde zandbanken die maximaal 20 meter diep liggen. De omvang van het Natura 2000-gebied is 17.521 ha (Natura 2000, 2024).

De begrenzing van het gebied is bepaald aan de hand van de ligging van habitattypen en leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen (zie figuur 2). De begrenzingen van het Habitatrichtlijngebied zijn als volgt:

- De oostelijke grens ligt op de grens van de territoriale zee van Nederland (zoals bedoeld en gedefinieerd in de Wet houdende vaststelling van de grenzen van de territoriale zee van Nederland, Stb. 1985, 129). De grens wordt gevormd door de lijn tussen het snijpunt van de Nederlands-Belgische landsgrens met de laagwaterlijn en het licht Molenhoofd op de kust van Walcheren. De oostgrens van het water wordt gevormd door de westelijke begrenzing van het Natura 2000-gebied Westerschelde;
- De westelijke, zeewaartse grens ligt op de doorgaande NAP -20 meter dieptelijn;
- De noordelijke grens is gelijk aan de zuidelijke grens van Natura 2000-gebied Voordelta;
- De zuidelijke grens wordt gevormd door de landsgrens tussen Nederland en België.



Figuur 1 Ligging en begrenzing van het Natura 2000-gebied Vlakte van de Raan.

De Vlakte van de Raan is internationaal gezien waardevol vanwege het ondiepe kustwater met permanente overstroomde zandbanken en als leefgebied voor zeezoogdieren en trekvis. Het ondiepe kustwater bestaat uit permanent overstroomde zandbanken en een geulensysteem. De bodem van de Vlakte van de Raan bestaat vrijwel geheel uit zand met slechts lokaal slibhoudend zand in het zuidelijk deel. De hydrologie van de Vlakte van de Raan wordt beïnvloed door twee principes: de uitstroom van de Westerschelde en de getijdewerking van de Noordzee. Langs de geulen liggen hoogdynamische gebieden. Hierbij is er een snelle doorwisseling van sediment en zijn er hoge stromingen van het water. De delen op grotere afstand van de geulen zijn minder dynamisch, hier wordt het zand langzamer ververst. Tevens is er een onderscheid in ondieper gelegen delen waar de bodem meer blootstaat aan golfwerking en de dieper gelegen delen waar op de bodem over het algemeen meer stabiele rustige omstandigheden heersen.

Sinds de Deltawerken is de Vlakte van de Raan de enige buitendelta in de regio die nog een natuurlijke verbinding heeft met een estuarium. Overgangsgebieden tussen estuarium en open zee kennen specifieke abiotische omstandigheden met daaraan aangepaste levensgemeenschappen. Natuurlijke overgangsgebieden tussen zee en estuarium zijn zeldzaam, zowel in Nederland als in Europa.

De zandige bodem, de variatie in (hydro)dynamiek en de voedselrijkdom scheppen ideale condities voor soortenrijke levensgemeenschappen die horen bij het habitatype H1110B Permanent overstroomde zandbanken. Er zijn daardoor ook goede condities voor een veelzijdig prooiaanbod voor bruinvissen, zeehonden, fint, rivierprik en zeeprik. Tenslotte is de ligging

voor de Westerschelde van groot belang omdat het de leefgebieden op zee verbindt met de leefgebieden van zeezoogdieren in de Westerschelde en de paaigronden van trekvisen verder landinwaarts.

3.2. Instandhoudingsdoelstellingen Vlake van de Raan

Het aanwijzingsbesluit van 22 december 2009 (Programmadirectie Natura 2000 | PDN/2010-327 | 163 Vlake van de Raan) bevat de instandhoudingsdoelstellingen voor de Vlake van de Raan. Met het wijzigingsbesluit van 20 maart 2013 is de instandhoudingsdoelstelling van de bruinvis gewijzigd (Staatscourant 2013, 7442).

De Vlake van de Raan heeft instandhoudingsdoelstellingen voor één habitatype, drie soorten zeezoogdieren en drie soorten vissen. In tabel 2 is te zien welke instandhoudingsdoelstellingen gelden voor dit habitatype en deze soorten.

Tabel 2 Overzicht van de instandhoudingsdoelstellingen voor de Vlake van de Raan.

Code	Habitatype of soort	Instandhoudingsdoelstellingen
H1110B	Permanent overstroomde zandbanken	Behoud oppervlakte en kwaliteit
H1095	Zeeprik	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie
H1099	Rivierprik	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
H1103	Fint	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie.
H1361	Bruinvis	Behoud omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
H1364	Grijze zeehond	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
H1365	Gewone zeehond	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

3.3. Huidige situatie

In tabel 3 staat een overzicht van de huidige situatie per instandhoudingsdoelstelling (deze doelstellingen staan in tabel 2).

Tabel 3 Overzicht huidige situatie per instandhoudingsdoelstelling.

Habitatype of soort	Oppervlakte	Kwaliteit	Uitbreiding populatie	Toelichting Huidige situatie
H1110B - Permanent overstroomde zandbanken	Gunstig	Matig ongunstig	n.v.t.	<u>Oppervlakte</u>: doelstelling voor behoud is behaald. <u>Kwaliteit</u>: niet behaald. Indicaties voor soortenarme levensgemeenschappen door een onnatuurlijke hoge bodemdynamiek. Gehalte van een aantal verontreinigende stoffen nog te hoog. Wel hebben de maatregelen tijdens de eerste beheerplanperiode de situatie voor deze aspecten verbeterd.
H1095 - Zeeprrik	Gunstig	Onbekend	Ongunstig, deels onbekend	<u>Oppervlakte leefgebied</u>: De behoudsdoelstelling voor de oppervlakte van het leefgebied wordt behaald. <u>Kwaliteit leefgebied</u>: of de behoudsdoelstelling voor de kwaliteit van het leefgebied wordt behaald, is niet duidelijk door kennisleemtes rondom klimaatverandering en de toename van geluidsverstoring. Daarnaast is de aanwezigheid van probleemstoffen te hoog, maar is sprake van een positieve trend. <u>Uitbreiding populatie</u>: De uitbreidingsdoelstelling voor de populatie wordt niet behaald. Op basis van monitoring in de Westerschelde lijkt de soort niet aanwezig te zijn. In de Vlake van de Raan heeft geen monitoring plaatsgevonden en is dus onbekend of deze soort specifiek hier voorkomt. De landelijke trend van de soort laat tussen 2011 en 2022 een afname zien.
H1099 - Rivierprrik	Gunstig	Onbekend	Ongunstig (ondanks kennisleemtes)	<u>Oppervlakte leefgebied</u>: doelstelling voor het behoud van het leefgebied is behaald. <u>Kwaliteit leefgebied</u>: of de behoudsdoelstelling wordt behaald, is niet duidelijk door kennisleemtes rondom klimaatverandering en de toename van geluidsverstoring. De aanwezigheid van verontreinigende stoffen is afgenomen, maar van enkele probleemstoffen nog steeds te hoog. Daarnaast is de aanwezigheid van probleemstoffen te hoog, maar is sprake van een positieve trend. <u>Uitbreiding populatie</u>: doel lijkt niet behaald, de monitoringdata is echter niet volledig.

Habitatype of soort	Oppervlakte	Kwaliteit	Uitbreiding populatie	Toelichting Huidige situatie
H1103 - Flint	Gunstig	Onbekend	Ongunstig, deels onbekend	<u>Oppervlakte leefgebied</u>: doelstelling voor het behoud van het leefgebied is behaald. <u>Kwaliteit leefgebied</u>: of de behoudsdoelstelling wordt behaald, is niet duidelijk door kennisleemtes rondom klimaatverandering en de toename van geluidsverstoring. <u>Uitbreiding populatie</u>: doel lijkt niet behaald, de monitoringdata is echter niet volledig.
H1361 - Bruinvis	Gunstig	Ongunstig	Gunstig	<u>Oppervlakte leefgebied</u>: doelstelling voor het behoud van het leefgebied is behaald. <u>Kwaliteit leefgebied</u>: doelstelling voor is niet behaald. Door een toename in onderwatergeluid en microplastics is verslechtering van de kwaliteit niet uitgesloten. Daarnaast is de aanwezigheid van probleemstoffen te hoog. Ook gelden er nog kennisleemtes over prooiaanbod, geluidsverstoring en bijvangst door staand wantvisserij. <u>Behoud populatie</u>: behoudsdoelstelling lijkt behaald, maar over de populatie in de Vlake van de Raan zijn kennisleemtes aanwezig.
H1364 – Grijze zeehond	Gunstig	Gunstig	Gunstig	<u>Oppervlakte leefgebied</u>: doelstelling voor het behoud van het leefgebied is behaald. <u>Kwaliteit leefgebied</u>: doelstelling is behaald. <u>Behoud populatie</u>: de doelstelling voor behoud van de populatie is behaald.
H1365 – Gewone zeehond	Gunstig	Gunstig	Gunstig	<u>Oppervlakte leefgebied</u>: doelstelling voor het behoud van het leefgebied is behaald. <u>Kwaliteit leefgebied</u>: doelstelling is behaald. <u>Behoud populatie</u>: de doelstelling voor behoud van de populatie is behaald.



3.4. **Probleemanalyse: bedreiging en knelpunten**

De afgelopen jaren is onderzocht wat ervoor nodig is om de instandhoudingsdoelstellingen voor de Vlake van de Raan te behalen. Hieronder wordt samengevat wat de belangrijkste knelpunten zijn voor de verschillende instandhoudingsdoelstellingen.

Permanent overstroomde zandbanken (Noordzeekustzone)

Er zijn indicaties voor een relatief soortenarm bodemleven wat duidt op een zeer hoge bodemdynamiek die niet past bij dit habitatype. Een dergelijke zeer hoge bodemdynamiek komt van nature niet voor in de Vlake van de Raan en kan alleen door menselijke bodemberoering worden veroorzaakt. Daarnaast nemen verontreinigende stoffen af, maar zijn er nog probleemstoffen in het ecologisch systeem waaronder arseen en kwik. Tenslotte zijn er kennisleemtes over de abiotiek en de levensgemeenschappen in het gebied.

Vissen: zeeprik, rivierprik en fint

Het leefgebied lijkt op het eerste gezicht in orde te zijn voor deze drie soorten vissen. Toch worden ze maar weinig waargenomen. Het zijn ook vissen die zich niet makkelijk laten zien of vangen. Een soortspecifieke monitoring is daarom noodzakelijk om de populatie van deze soorten in het Natura 2000-gebied te kunnen volgen. Mogelijke knelpunten in het Natura 2000-gebied zijn de nog hoge gehalten van een aantal verontreinigende stoffen. Daarnaast is er een kennisleemte over geluidsverstoring in het Natura 2000-gebied. Voor deze soorten is het van belang dat zij de paaiplaatsen landinwaarts kunnen bereiken. In de Vlake van de Raan liggen geen hindernissen op de trekroute, deze zijn mogelijk wel landinwaarts aanwezig buiten het Natura 2000-gebied. Om instandhoudingsdoelstellingen te kunnen behalen zijn daarom vooral buiten het Natura 2000-gebied maatregelen nodig: tegengaan van lozingen van verontreinigende stoffen én verwijderen van hindernissen op de trekroute landinwaarts. Binnen het Natura 2000-gebied is tenslotte nader onderzoek naar de aanwezigheid van deze soorten noodzakelijk.

Zeezoogdieren: bruinvis, grijze en gewone zeehond

De gehalten aan bepaalde verontreinigende stoffen zijn nog te hoog en er zijn knelpunten met microplastics en zwerfafval in het water. Dit geldt voor de gehele Nederlandse Noordzee en is niet specifiek voor dit Natura 2000-gebied. Om de instandhoudingsdoelstellingen te kunnen behalen is naleving van landelijke en Europese regels om lozingen van deze stoffen en afval tegen te gaan van belang. In hoeverre (toenemende) geluidsverstoring onder water het leefgebied beïnvloed is nog onduidelijk. Hoe deze zeezoogdieren het Natura 2000-gebied gebruiken is veelal onbekend. Het is onbekend of de Vlake van de Raan een vast foerageergebied is of een doortrekgebied waar de dieren kort verblijven. Het is ook onbekend of het gebied voldoende voedsel biedt voor de soorten. Om te weten hoe instandhoudingsdoelstellingen behaald kunnen worden is onderzoek naar de

functie van het Natura 2000-gebied voor deze soorten van belang, naast het tegengaan van verontreinigingen en geluidsverstoring.

In het Bruinvisbeschermingsplan (Ministerie van LNV, 2020) staat dat de volgende factoren de kwaliteit van het leefgebied beïnvloeden: prooiaanbod, geluidsverstoring, verontreinigende stoffen en bijvangst. Sinds 2021 wordt in het kader van het Bruinvisbeschermingsplan onderzoek uitgevoerd naar geluidsverstoring van bruinvis in de Nederlandse Noordzee.

3.5. Oplossingsrichtingen

Zoals hiervoor aangegeven, zijn verschillende maatregelen nodig om de bedreigingen en knelpunten te kunnen beheersen en de instandhoudingsdoelstellingen te kunnen bereiken. Voor de verschillende instandhoudingsdoelstellingen zijn verschillende oplossingsrichtingen van belang.

Permanent overstroomde zandbanken, Noordzeekustzone

Oplossingsrichtingen om de instandhoudingsdoelstellingen voor het habitatype te kunnen bereiken liggen in:

- Het garanderen van voldoende areaal aan onverstoorde zeebodem;
- Implementatie en handhaving van Europese en landelijke regels met betrekking tot lozingen van verontreinigende stoffen; en
- Het uitvoeren van onderzoek en monitoring in het Natura 2000-gebied met als doel om inzicht te verkrijgen in het systeem, en daaropvolgend aanvullende maatregelen te definiëren ten dienste van dit habitatype.

Vissen: zeeprik, rivierprik en fint

De oplossingsrichtingen om de instandhoudingsdoelstellingen voor de vissen te kunnen behalen, liggen vooral buiten het Natura 2000-gebied:

- Tegengaan van lozingen van verontreinigende stoffen; én
- Verwijderen van hindernissen op de trekroute landinwaarts.

Binnen het Natura 2000-gebied:

- Een soortspecifieke monitoring om de populatie van deze soorten in het Natura 2000-gebied te kunnen volgen met als doel om inzicht te verkrijgen in de populaties zeeprik, rivierprik en fint, en daaropvolgend aanvullende maatregelen te definiëren ten dienste van dit habitatype.
- Onderzoek naar geluidsverstoring in de Vlake van de Raan.

Zeezoogdieren: bruinvis, grijze en gewone zeehond

De oplossingsrichtingen om de instandhoudingsdoelstellingen voor de zoogdieren te kunnen behalen liggen in:

- Implementatie van het Bruinvisbeschermingsplan (2020). Hierin zijn verschillende prioriteiten voor actie opgenomen. De belangrijkste aanbevelingen zijn:
 1. Cumulatieve Impact: De aanbeveling om de cumulatieve impact van menselijke activiteiten te beoordelen en aan te pakken, moet met hogere prioriteit worden voortgezet, vooral gezien de groeiende activiteiten zoals offshore windontwikkeling.
 2. Wetgevend en Beleidskader: Alle aanbevelingen in dit kader zijn in uitvoering. Er zijn nieuwe juridische ontwikkelingen die de bescherming van de bruinvis versterken.

3. Stakeholder Betrokkenheid: Er wordt een platform aanbevolen om de voortgang van het behoudsplan te delen en betrokkenheid bij stakeholders te vergroten.
 4. Populatieonderzoek: Het is belangrijk om het ecologisch onderzoek naar de bruinvis te integreren in lopende onderzoeksprogramma's, en het effect van klimaatverandering op de soort en zijn habitat te onderzoeken.
 5. Strandingsonderzoek: Er wordt gewerkt aan een EU-brede database voor gestrande zeezoogdieren en aanbevelingen om de rapportage van strandingen te verbeteren.
 6. Bijvangst: Er is een EU LIFE-project gestart om bijvangst van bedreigde soorten te verminderen, met een nadruk op samenwerking met de visserijsector.
 7. Onderwatergeluid: Er wordt prioriteit gegeven aan het onderzoeken van de impact van alternatieve constructiemethoden voor offshore windparken en het bestuderen van de effecten van geluid op de bruinvis.
- Het tegengaan van verontreinigingen. Hierin speelt naleving van landelijke en Europese regels om lozingen van verontreinigende stoffen en afval tegen te gaan een rol;
 - Onderzoek naar geluidverstoring binnen de Vlake van de Raan;
 - Onderzoek naar de functie van het Natura 2000-gebied voor deze soorten met als doel om inzicht te verkrijgen in de populaties bruinvis, grijze en gewone zeehond, en daaropvolgend aanvullende maatregelen te definiëren.

3.6. Herstelopgaven Natura 2000-gebieden

Los van de instandhoudingsdoelstellingen voor de Vlake van de Raan, bestaat er een bredere herstellopgaven voor beschermde habitattypen en soorten op basis van de Verordening Natuurherstel (Verordening (EU) 2024/1991 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2024 inzake natuurherstel en tot wijziging van Verordening EU 2022/869). Het doel van deze verordening is (samenvattend) het bijdragen aan een duurzaam herstel van de biodiversiteit en de veerkracht van natuur in land- en zeegebieden van de Europese Unie door ecosystemen te herstellen. Om dit doel te bereiken bevat de Natuurherstelverordening streefdoelen voor verschillende ecosystemen gekoppeld aan beschermde habitattypen en soorten. De lidstaten moeten herstelmaatregelen treffen die nodig zijn om de gebieden van aangewezen habitattypen en soorten in een goede toestand te brengen.

Ten behoeve van het behalen van de streefdoelen in de Natuurherstelverordening moeten lidstaten nationale herstelplannen met herstelmaatregelen opstellen en uitvoeren. Bij het opstellen van deze plannen moeten lidstaten rekening houden met de instandhoudingsmaatregelen voor Natura 2000-gebieden. Dit brengt voor Nederland de wettelijke verplichting met zich mee om herstelmaatregelen te treffen die nodig zijn om de niet in goede toestand verkerende oppervlaktes van de aangewezen habitattypen te verbeteren, met als doel om deze in een goede toestand te brengen (deze habitattypen staan in bijlage I en/of II van de Natuurherstelverordening).

Dergelijke herstelmaatregelen worden genomen (de verplichtingen staan in artikel 4 lid 1 voor het herstel van land-, kust- en zoetwaterecosystemen en in artikel 5 lid 1 voor het herstel van mariene ecosystemen):

- Uiterlijk in 2030, op minstens 30% van de totale oppervlakte van alle in de Natuurherstelverordening opgenomen habitattypen die niet in goede toestand verkeren;
- Uiterlijk in 2040, op minstens 60% van de oppervlakte van alle in de Natuurherstelverordening opgenomen groep habitattypen die niet in goede toestand verkeert;
- Uiterlijk in 2050 op minstens 90% van de oppervlakte van alle in de Natuurherstelverordening opgenomen groep habitattypen die niet in goede toestand verkeert.

Deze verplichtingen bevatten een belangrijke context waarin het natura 2000-beheerplan wordt geactualiseerd. Mogelijk dat de maatregelen eveneens kunnen bijdragen aan het behalen van deze verplichtingen. Of dat de verplichtingen kunnen worden gebruikt om het ambitieniveau van de maatregelen te bepalen.

4 Uitgangspunten MER

In dit hoofdstuk staan de uitgangspunten voor het MER beschreven. Deze uitgangspunten vormen het vertrekpunt voor het beoordelen van de te onderzoeken maatregelen.

4.1. Relevante wet- en regelgeving en beleidskaders

Op verschillende niveaus zijn er beleidskaders en wet- en regelgeving relevant voor de maatregelen in het Natura 2000-beheerplan. In het MER wordt uiteengezet of de maatregelen kunnen voldoen aan de randvoorwaarden die hieruit voortvloeien. Hierna volgt een opsomming van de relevante wet- en regelgeving en beleidskaders.

Europees niveau:

- Vogelrichtlijn;
- Habitatrichtlijn;
- Natuurherstelverordening (Natuurherstelwet);
- Kaderrichtlijn Water;
- Kaderrichtlijn Mariene Strategie;
- EU-visserijbeleid;
- Internationale conventies vanuit de International Maritime Organisation (IMO) over de zee.

Nationaal niveau:

- Omgevingswet;
- Nationale Omgevingsvisie;
- Programma Noordzee 2022-2027;
- Nationaal Water Programma 2022-2027;
- Noordzee 2050 Gebiedsagenda.

Provinciaal niveau:

- Zeeuwse Omgevingsvisie;
- Omgevingsverordening;
- Natuurbeheerplan Zeeland 2025.

Gemeentelijk niveau:

- Omgevingsvisie Vlissingen 2040 – Vlissingen in balans;
- Toekomstvisie 2040;
- Cultuurhistorische kaart Zeeland;
- Walcherse archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart.

Een deel van de Vlakte van de Raan grenst aan het Belgische Natura 2000-gebied Vlakte van de Raan. In verband hiermee wordt het Marien ruimtelijk plan 2020-2026 van de Belgische federale overheidssdienst Volksgezondheid, veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu ook in beschouwing genomen.

4.2. Plan- en studiegebied

Het plangebied betreft het Natura 2000-gebied Vlakte van de Raan, zoals weergegeven in figuur 1. Het studiegebied betreft het gebied waarvoor de milieueffecten worden beoordeeld. Doordat de milieueffecten kunnen reiken over de grenzen van het plangebied, is het studiegebied voor de meeste

effecten ruimer dan het plangebied. Hoe groot het studiegebied is, kan per milieuaspect verschillen.

4.3. Referentiesituatie voor milieugevolgen

In het MER is de referentiesituatie de situatie die in de toekomst ontstaat als het plan niet wordt gerealiseerd, maar andere ontwikkelingen wel. Daarmee bestaat de referentiesituatie uit de huidige situatie en autonome ontwikkelingen. Dit betreft dus de toekomstige situatie waarbij het voornemen niet wordt gerealiseerd, maar andere (autonome) ontwikkelingen wel. In de opvolgende subparagrafen staan de huidige situatie en de relevante autonome ontwikkelingen voor het MER uitgelegd.

De referentiesituatie voor het plan-MER is een andere referentiesituatie dan de referentiesituatie die wordt gehanteerd voor Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen. De referentiedatum (en -situatie) voor doelbereik van de Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen is juridisch gezien het moment van aanmelding van het gebied onder de Vogel- en/of Habitatrichtlijn. Als tussen het moment van plaatsen op de communautaire lijst voor de Habitatrichtlijn en de aanwijzing in het kader van de Vogelrichtlijn enerzijds en aanwijzing van het Natura 2000-gebied verslechtering heeft plaatsgevonden, dan is in het aanwijzingsbesluit opgenomen dat herstel moet plaatsvinden. Voor de Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen in Nederlandse Natura 2000-gebieden wordt is het aanwijzingsbesluit dus de referentiedatum (en -situatie). Voor de Vlake van de Raan is deze datum 22 december 2009 (Programmadirectie Natura 2000 | PDN/2010-327 | 163 Vlake van de Raan). De natuurkwaliteit en -oppervlakte op de referentiedatum van Natura 2000 wordt gebruikt om te kunnen bepalen of de instandhoudingsdoelstellingen voor een gebied worden behaald. Deze verschillende begrippen (referentiesituatie en -datum voor plan-MER en referentiesituatie en -datum voor doelbereik Natura 2000) moeten van elkaar onderscheiden worden.

4.3.1. Zichtjaar

Als zichtjaar, het jaar waarvoor in het plan-MER effecten worden bepaald, geldt 2034. Dit is het moment waarop het nieuwe Natura 2000-beheerplan afloopt (2028+6 jaar). Rijkswaterstaat gaat ervan uit dat in dat jaar de meeste maatregelen in het Natura 2000-beheerplan zijn uitgevoerd. Het kan zijn dat sommige maatregelen pas over een langere termijn uitgevoerd kunnen worden of tot effecten zullen leiden. Ook voor die maatregelen wordt, om toch de effecten te kunnen beschrijven, uitgegaan van het fictief uitvoeren ervan in 2034. Daarmee maken de autonome ontwikkelingen die tot en met 2034 plaatsvinden onderdeel uit van de referentiesituatie.

4.3.2. Huidige situatie

De huidige situatie is de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied. Paragraaf 3.3 geeft inzicht in de huidige situatie ten aanzien van de natuurhersteldoelstellingen.

Activiteiten die in de huidige situatie plaatsvinden in de Vlake van de Raan zijn:

- Vaargeulbeheer van de Wielingen: belangrijkste scheepvaartroute met toegang tot de Westerschelde. Indien nodig wordt hier gebaggerd;

- Reguliere onderwatersuppleties inclusief zandwinning: enkel in het Oostgat nabij Westkapelle worden zandsuppleties uitgevoerd, ter bescherming van de kustlijn;
- Visserij met vaste vistuigen (staandwantvisserij);
- Garnalenvisserij;
- Beroepsscheepvaart: er zijn twee belangrijke scheepvaartroutes (het Oostgat en de Wielingen) en twee kleinere vaarwegen (Geul van de Rassen en de Geul van de Walvischstaart) die de Vlake van de Raan kruisen;
- Vaarwegmarkering: incidenteel ontstaat bij het slepen van boeien een geul in de bodem;
- Luchtvaart: er kunnen kleine, particuliere vliegtuigen boven de Vlake van de Raan vliegen en reguliere luchtvaart en militaire activiteiten;
- Sportvisserij: er wordt gevisd vanuit kleinere boten. Daarnaast zijn er ook charterschepen en vinden er sportwedstrijden plaats;
- Recreatie: er is vaarrecreatie. Daarnaast zijn er ook kitesurfers en waterscooters actief in de Vlake van de Raan;
- Regulier beheer en onderhoud in de zin van bestaande activiteiten die zijn voortgezet.

4.3.3. *Autonome ontwikkelingen*

De autonome ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die zeker gaan plaatsvinden, omdat er over is besloten en/of omdat het zekere trends behelst die gaan plaatsvinden.

Mogelijke relevante autonome ontwikkelingen zijn:

- Klimaatverandering (KNMI-klimaatscenario's). Bijvoorbeeld: het frequenter voorkomen van weersextremen en storminvloeden kunnen zorgen voor een versturende werking op soorten in met name de ondiepe kustgebieden van de Noordzee en/of de opgroefunctie van jonge vis beïnvloeden. Daarnaast zal de opwarming van de aarde leiden tot een stijging van de watertemperatuur en kan van invloed zijn op de soortensamenstelling in de Vlake van de Raan, maar ook op de trekperioden/migratiegedrag van soorten. Ook de zeespiegelstijging is voor de Vlake van de Raan een relevante omstandigheid. Deze zorgt er namelijk voor dat de Vlake van de Raan verdiept, met als gevolg dat geulen en reliëfs onderwater veranderen;

Er gaan waarschijnlijk plannen komen voor laagvliegen door defensie, maar dat is op dit moment nog niet concreet genoeg om als autonome ontwikkeling te kunnen meenemen. Daarnaast zijn militaire activiteiten ook meegenomen onder de huidige situatie.

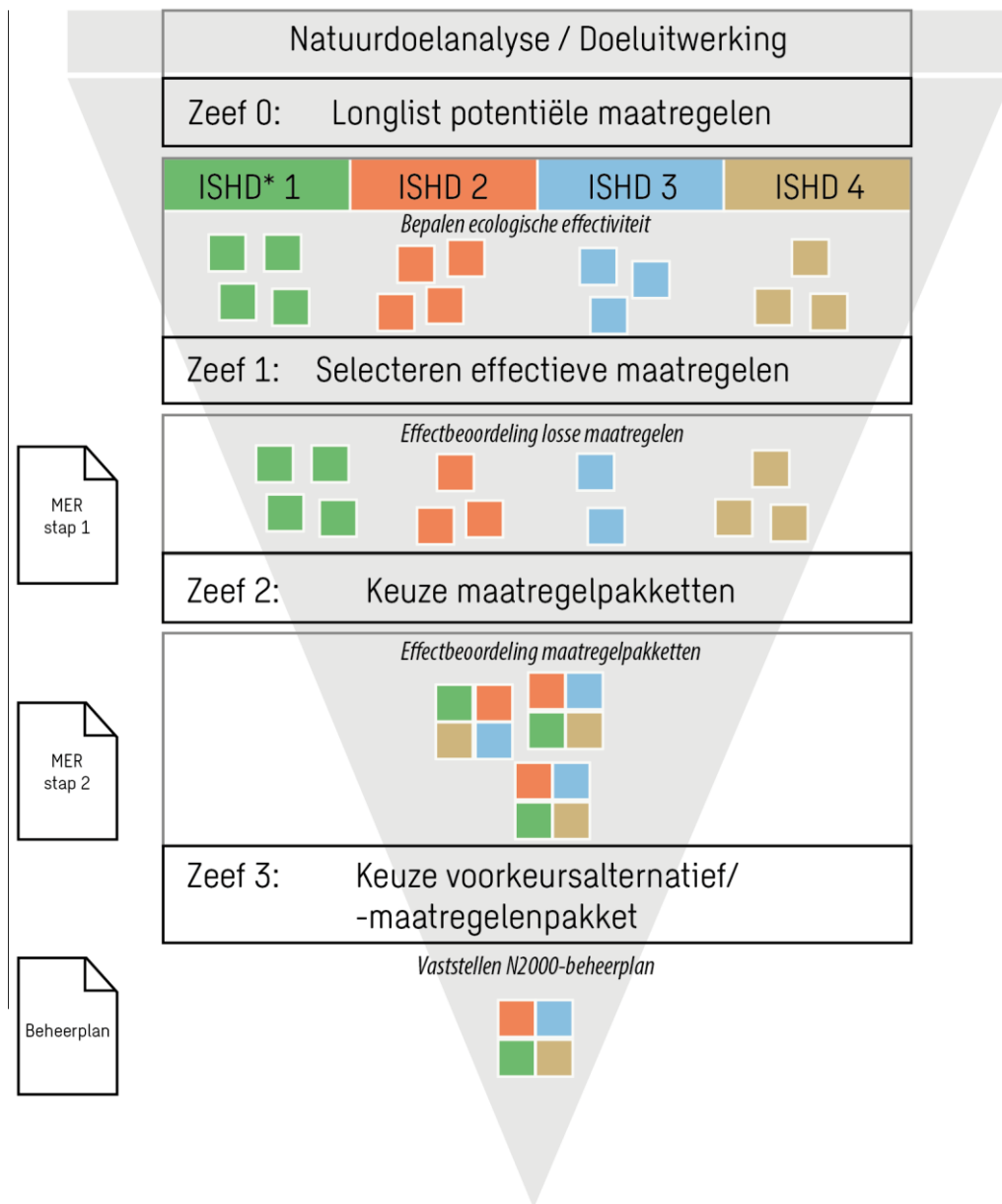
5 Plan van Aanpak voor het MER

Dit hoofdstuk beschrijft de oplossingsrichtingen die in het plan-MER worden onderzocht. Daarbij wordt eerst ingegaan op het proces. Vervolgens wordt ingegaan op het bepalen van de alternatieven.

5.1. Totstandkoming alternatieven

In het opvolgende Natura 2000-beheerplan komen (beheer)maatregelen voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de Vlake van de Raan te staan. Deze maatregelen worden geselecteerd aan de hand van het volgende proces.

Zoals in paragraaf 3.5 toegelicht, bestaan er verschillende oplossingsrichtingen voor het behalen van deze instandhoudingsdoelstellingen. De verschillende oplossingsrichtingen zijn potentiële maatregelen (zeef 0). De potentiële maatregelen worden vervolgens beoordeeld op effectiviteit (zeef 1). De effectiviteit van maatregelen is onder meer afhankelijk van de bijdrage van een maatregel aan de instandhoudingsdoelstellingen voor de Vlake van de Raan. De milieueffecten van maatregelen die effectief kunnen zijn, worden in het MER deel 1 in kaart gebracht en beoordeeld (zeef 2a). Vervolgens worden de maatregelen met elkaar gecombineerd tot verschillende pakketten van maatregelen (of maatregelpakketten). De verschillende pakketten vormen uiteindelijk de alternatieven. De milieueffecten van de alternatieven worden in beeld gebracht en beoordeeld in het MER deel 2 (zeef 2b). Hieruit kiest Rijkswaterstaat uiteindelijk een voorkeursalternatief (VKA). Rijkswaterstaat heeft daarbij de mogelijkheid om alternatieven met elkaar te combineren tot het VKA. Het proces voor de totstandkoming van de alternatieven is hieronder gevisualiseerd.



*ISHD = instandhoudingsdoelstelling

De vier gekleurde rechthoeken symboliseren de instandhoudingsdoelstellingen (met de tekst "ISHD"). De vierkante blokjes in het figuur symboliseren de verschillende maatregelen. De aantallen zijn willekeurig gekozen. De Vlake van de Raan heeft immers geen vier instandhoudingsdoelstellingen, maar zeven (één habitatype, drie vissoorten en drie soorten zoogdieren).

Op dit moment bevinden we ons nog vóór zeef 0. Rijkswaterstaat werkt aan een analyse van de instandhoudingsdoelstellingen. Met de uitkomst van deze analyse worden potentiële maatregelen bedacht zodat zeef 0 verricht kan worden.

5.2. Onderzoekthema's effectbeoordeling (reikwijdte en detailniveau)

Doel van het MER is om de relevante milieueffecten van de alternatieven inzichtelijk te maken. In onderstaande tabel staan de aspecten beschreven die worden onderzocht in het MER.

Tabel 4 Overzicht milieuaspecten MER herzien Natura 2000-beheerplan Vlakte van de Raan.

Thema	Aspect	Effecten	Kwantita- tief of kwalitatief beoordelen
Gezondheid			
Veiligheids- risico's	Milieurampen	Kans op en het gevolg van milieurampen (bijv. olieramp)	Kwalitatief
	Lucht	Luchtkwaliteit	Kwalitatief
Duurzaamheid			
Klimaatmitigatie / energietransitie	Emissie en vastlegging broeikasgassen	Emissie of vastlegging van broeikasgassen	Kwalitatief
Ruimtelijke kwaliteit			
Natuurlijke systemen	Bodem en ondergrond	Bodemkwaliteit	Kwalitatief
		Oppervlaktewater	Oppervlaktewaterkwaliteit
	Geluid	Het behalen van KRW- en KRM-doelen	Kwalitatief
		Bovenwatergeluid	Kwalitatief
Natuur	Biodiversiteit	Onderwatergeluid	Kwalitatief
		Staat van de biodiversiteit	Kwalitatief
	Beschermde soorten		
	Areaal natuurgebieden	Areaal en kwaliteit Natura 2000, inclusief effecten stikstofdepositie	Kwalitatief/ kwantitatief
		Areaal en kwaliteit NNN	
		Areaal en kwaliteit natuur buiten beschermde gebieden	
Landschap en openbare ruimte	Landschap en cultuurhistorie	Gebiedskarakteristiek (landschappelijke lijnen, gebieden en elementen)	Kwalitatief
	Archeologie	Vondsten en verwachtingswaarde	Kwalitatief
	Aardkundige waarden	Behoud van aardkundige waarden	Kwalitatief
Economische kwaliteit			
Economische functies	Gebruiksfuncties	Visserij	Kwalitatief
		(Beroeps)scheepsvaart	
		Overig	
	Infrastructuur	Kabels en leidingen	Kwalitatief
Overig			
Sociale kwaliteit			
Wonen en woonomgeving	Wonen en welzijn	Recreatief medegebruik	Kwalitatief

Thema	Aspect	Effecten	Kwantita- tief of kwalitatief beoordelen
Haalbaarheid			
Kosten en uitvoerbaarheid	Kosten	Aanlegfase	Kwalitatief
		Gebruiksfase	
	Uitvoerbaarheid	Beheersbaarheid	
		Handhaafbaarheid	

5.3. Beoordelingsmethodiek

In het MER worden de effecten van de voorgestelde maatregelen in beeld gebracht. De effecten worden met plussen en minnen op een vijfpuntschaal beoordeeld (van ++ naar --, zie tabel 2) ten opzichte van de referentiesituatie: de huidige situatie plus de autonome ontwikkelingen. De effecten worden bepaald tot en met 2034 (zie paragraaf 4.3.1).

Tabel 5 Beoordelingsschaal aan de hand waarvan effecten worden beoordeeld.

Score	Betekenis
++	Zeer positief effect ten opzichte van de referentiesituatie
+	Positief effect ten opzichte van de referentiesituatie
0	Geen effect ten opzichte van de referentiesituatie
-	Negatief effect ten opzichte van de referentiesituatie
--	Zeer negatief effect ten opzichte van de referentiesituatie

6 Vervolgproces en procedure

In dit hoofdstuk leest u over het vervolgproces van de mer-procedure, de betrokken partijen bij deze procedure en uw participatiemogelijkheden voor deze NRD.

6.1. Voorbereiding vaststelling Natura 2000-beheerplan

Voor de totstandkoming van het nieuwe Natura 2000-beheerplan voor de Vlakte van de Raan en het plan-MER wordt een aantal stappen doorlopen. Het uitgangspunt is het vaststellen van dit beheerplan uiterlijk in Q3 2027. Hieraan voorafgaand is het noodzakelijk zorgvuldig onderzoek te doen voor het plan-MER en vroegtijdige participatie om de totstandkoming van het beheerplan te verrijken.

6.2. Participatie NRD

6.2.1. Zienswijzen NRD

De publicatie van de NRD markeert de start van de mer-procedure. Deze NRD wordt 6 weken ter inzage gelegd voor eenieder. Deze periode is bedoeld om (onder meer) burgers, belangengroepen, bestuursorganen en wettelijke adviseurs de gelegenheid te bieden om een zienswijze naar voren te brengen over de NRD. De volgende (wettelijke) adviseurs worden in ieder geval geraadpleegd:

- Commissie mer
- Ministerie van LNVN (wettelijk adviseur en bevoegd gezag)
- Ministerie van OCW (wettelijk adviseur)
- Provincie Zeeland

U kunt uw reactie geven over de NRD vanaf 11 juni 2025 tot en met 22 juli 2025. Dit kan op de volgende manieren.

Digitaal: Bij voorkeur ontvangen wij uw zienswijze via het formulier op www.platformparticipatie.nl/voordelta-vlakte-van-de-raan.

Schriftelijk: U kunt uw schriftelijke zienswijze sturen naar: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Directie Participatie o.v.v. NRD Voordelta, Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Mondeling: Wilt u uw zienswijze mondeling geven? Dan kunt u binnen de zienswijzentermijn een afspraak maken via de directie Participatie van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, telefoon (070) 456 96 07. U wordt dan teruggebeld door een medewerker van de directie Participatie, die uw zienswijze zal noteren.

Op basis van de binnengekomen zienswijzen bepaalt Rijkswaterstaat, in afstemming met minister van Infrastructuur en Waterstaat, de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen plan-MER. In het plan-MER wordt aangegeven hoe met de zienswijzen is omgegaan, en of zienswijzen geleid hebben tot aanpassingen van de reikwijdte en het detailniveau van het plan-MER.

6.2.2. *Advies Commissie voor de milieueffectrapportage*

Rijkswaterstaat vraagt de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie mer) facultatief om een advies over de reikwijdte en detailniveau voor dit MER. De Commissie mer geeft advies over de voorgestelde aanpak voor het MER, waaronder de beoordelingsmethodiek en de alternatieven. De advisering van de Commissie mer loopt in de planning gelijk met de publicatie van de NRD.

6.3. Communicatie richting omgeving

Gedurende het proces van de plan-milieueffectrapportage is transparante en tijdige communicatie met de omgeving van cruciaal belang. Om ervoor te zorgen dat iedereen goed geïnformeerd is en de mogelijkheid heeft om zijn mening te geven, worden verschillende communicatiemiddelen en -momenten ingezet.

Eén van de communicatiemiddelen zijn de inloopspreekuren. Tijdens deze inloopspreekuren kunnen mensen vragen stellen over het proces en het beheerplan. Ook wordt een nieuwsbrief gedeeld om mensen op de hoogte te houden.

Daarnaast biedt de website www.rwsnatura2000.nl algemene informatie over het Natura 2000-beheerplan proces. Hierop worden de laatste ontwikkelingen weergegeven.